

**OSNUTEK
(EVA 2026-2430-0006)**

Na podlagi tretjega odstavka 117. člena in šestega odstavka 121. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 85/24) ministrica za infrastrukturo izdaja

**PRAVILNIK
o reševalni in gasilski službi na javnem letališču**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

**1. člen
(vsebina)**

(1) Ta pravilnik ureja pogoje in zahteve za izvajanje reševalne in gasilske službe na aerodromu, minimalno opremo in sredstva reševalne in gasilske službe, zahteve v zvezi z osebjem reševalne in gasilske službe ter ukrepe za varstvo pred požarom, na javnem letališču.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se ta pravilnik ne uporablja za aerodrome, ki se certificirajo v skladu s predpisi Evropske unije.

**2. člen
(pomen izrazov in kratic)**

- Izrazi in kratice, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo enako kot izrazi in kratice, opredeljeni v:
- Pravilniku o javnih letališčih (Uradni list RS, št. 4/26; v nadaljnjem besedilu: Pravilnik o javnih letališčih),
 - prilogi I Uredbe Komisije (EU) št. 139/2014 z dne 12. februarja 2014 o določitvi zahtev in upravnih postopkov v zvezi z aerodromi v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 077 z dne 14. 2. 2014, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2074 z dne 20. julija 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 139/2014 glede opredelitve SNOWTAM (UL L št. 280 z dne 28. 10. 2022, str. 4; v nadaljnjem besedilu: Uredba 139/2014/EU),
 - poglavju A, delu CS ADR-DSN.A.002 – Definitions, zadnje izdaje Certifikacijskih specifikacij (CS ADR-DSN) Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA).

**3. člen
(naloge reševalne in gasilske službe)**

(1) Osnovne naloge reševalne in gasilske službe so reševanje življenj, izvajanje ukrepov za zavarovanje pred požarom in gašenje požarov na zrakoplovih, objektih ali na odprtih površinah, v primeru letalskih nesreč in incidentov ali katerih koli drugih izrednih dogodkov na letališču ali v njegovi neposredni okolici.

(2) Poleg osnovnih nalog iz prejšnjega odstavka naloge reševalne in gasilske službe obsegajo tudi načrtovanje in izvajanje vseh preventivnih dejavnosti, namenjenih zagotavljanju varnosti zrakoplovov med pristajanjem, vzletanjem in zadrževanjem na letališču, vključno s protipožarno zaščito med izvajanjem zemeljske oskrbe zrakoplovov.

(3) Reševalna in gasilska služba lahko izvaja tudi druge naloge na letališču, če to ne vpliva na sposobnost zagotavljanja ustreznih odzivnih časov in zmogljivost službe za učinkovito izvajanje nalog iz prvega in drugega odstavka tega člena.

**4. člen
(mrežni zemljevid letališča)**

(1) Za potrebe delovanja reševalne in gasilske službe in drugih enot in organizacij, ki so udeležene pri odzivanju v nujnih primerih upravljavec javnega letališča zagotovi mrežni zemljevid

letališča in njegove okolice. Mrežni zemljevid mora biti vključen v načrtu aerodroma za nujne primere. Sestavljata ga dva jasno ločena prikaza, pri čemer mora biti uporabljeno enotno kodiranje, in sicer:

- prikaz letališča in neposredne okolice in
- prikaz širše okolice letališča v radiju vsaj 8 km od referenčne točke aerodroma.

(2) Na mrežnem zemljevidu morajo biti označene najmanj informacije o topografiji, objektih, dostopnih poteh, zbirnih mestih in lokacijah točk za polnjenje vozil reševalne in gasilske službe z vodo, na prikazu širše okolice letališča pa tudi lokacije zdravstvenih ustanov.

(3) Mrežni zemljevid mora biti na vidnem mestu dostopen v:

- postaji reševalne in gasilske službe,
- aerodromskem kontrolnem stolpu,
- operativnem centru letališča,
- vseh vozilih reševalne in gasilske službe in
- drugih vozilih, udeleženih pri odzivanju v nujnih primerih.

(4) Upravljavec javnega letališča mrežni zemljevid da na razpolago tudi vsem drugim organizacijam in enotam, ki so udeležene pri odzivanju v nujnih primerih.

(5) Pri pripravi in urejanju mrežnega zemljevida se mora uporabljati sistem upravljanja različic, informacija o veljavni verziji pa mora biti razvidna na mrežnem zemljevidu.

II. REŠEVALNA IN GASILSKA KATEGORIJA AERODROMA

5. člen

(reševalna in gasilska kategorija aerodroma)

(1) Upravljavec javnega letališča na aerodromu običajno zagotavlja raven zaščite za reševanje in gašenje požarov, ki ustreza reševalni in gasilski kategoriji aerodroma, določeni v skladu s tem členom.

(2) Reševalna in gasilska kategorija se določi s pomočjo spodnje tabele tako, da se upošteva kategorija, ki ustreza dolžini najdaljših zrakoplovov, s katerimi se običajno izvaja zračni prevoz na aerodromu, in širini trupa teh zrakoplovov.

Reševalna in gasilska kategorija aerodroma	Skupna dolžina zrakoplova	Največja širina trupa zrakoplova
1	Od 0 m do manj kot 9 m	2 m
2	Od 9 m do manj kot 12 m	2 m
3	Od 12 m do manj kot 18 m	3 m
4	Od 18 m do manj kot 24 m	4 m
5	Od 24 m do manj kot 28 m	4 m
6	Od 28 m do manj kot 39 m	5 m
7	Od 39 m do manj kot 49 m	5 m
8	Od 49 m do manj kot 61 m	7 m
9	Od 61 m do manj kot 76 m	7 m
10	Od 76 m do manj kot 90 m	8 m

(3) Če je po izbiri ustrezne kategorije glede na dolžino zrakoplova, širina trupa tega zrakoplova večja od največje širine trupa zrakoplova za izbrano kategorijo, določene v tabeli, je ustrezna reševalna in gasilska kategorija za tak zrakoplov eno kategorijo višja.

(4) Če je število vzletov in pristankov zrakoplova najvišje kategorije, na podlagi katerega se je v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena določila reševalna in gasilska kategorija aerodroma, v treh najbolj obremenjenih zaporednih mesecih v letu manjše od 700, se letališče lahko razvrsti eno kategorijo nižje.

(5) Upravljavec javnega letališča lahko določi časovna obdobja (npr. ob določenih urah dneva), v katerih se zaradi pričakovanega nižjega obsega zračnega prometa na aerodromu zagotavlja nižja raven zaščite za reševanje in gašenje požarov. V tem primeru raven zaščite ne sme biti nižja od tiste, ki se zahteva za zrakoplov, katerega operacije so načrtovane v obdobju zmanjšane ravni zaščite, ne glede na obseg prometa.

(6) Ne glede na reševalno in gasilsko kategorijo aerodroma, določeno v skladu s tem členom, lahko upravljavec javnega letališča določi omejena časovna obdobja, ko zagotavlja nižjo raven zaščite za reševanje in gašenje požarov ali reševalna in gasilska služba ni na voljo, vendar le, če se v tem času na aerodromu ne izvaja zračni prevoz. Ta obdobja opredeli v priložniku aerodroma, pri čemer upošteva najmanj dejavnike, kot so število in pogostost premikov zrakoplovov, lokacija letališča ter bližina in dosegljivost zunanjih služb za odzivanje v primeru nesreče. V teh obdobjih se na aerodromu lahko izvajajo le:

- nekomercialne operacije,
- specializirane operacije,
- nujni leti v medicinske ali humanitarne namene,
- leti zrakoplovov s pristankom v sili,
- leti zrakoplovov za potrebe zaščite in reševanja ter pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ali
- leti zrakoplovov za potrebe iskanja in reševanja.

(7) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so informacije o časovnih obdobjih iz petega in šestega odstavka tega člena objavljene v zborniku letalskih informacij (AIP) ali z NOTAM sporočilom.

III. SREDSTVA ZA GAŠENJE POŽARA

6. člen

(vrsta sredstev za gašenje)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so reševalni in gasilski službi na voljo osnovna in dodatna sredstva za gašenje požara.

(2) Osnovno sredstvo iz prejšnjega odstavka je pena za gašenje, ki izpolnjuje minimalni nivo učinkovitosti A, B ali C, kot je opredeljen v najnovejši veljavni izdaji ICAO Doc 9137 z naslovom »Airport Services Manual, Part 1 – Rescue and Firefighting; v nadaljnjem besedilu: ICAO Doc 9137, Del 1), ali njihova kombinacija. Na aerodromih, ki imajo določeno reševalno in gasilsko kategorijo 1 do 3, mora osnovno sredstvo za gašenje požara izpolnjevati minimalni nivo učinkovitosti B ali C.

(3) Dodatno sredstvo iz prvega odstavka tega člena je suh kemični prah, primeren za gašenje požarov ogljikovodikov, ali drugo nadomestno sredstvo z vsaj enakovredno gasilno zmogljivostjo, pri vrstah požarov, pri katerih je predvidena uporaba dodatnega sredstva za gašenje. Kadar se dodatno sredstvo za gašenje uporablja skupaj s peno za gašenje, mora biti zagotovljena njuna medsebojna kompatibilnost.

(4) Dodatno sredstvo mora izpolnjevati zahteve iz standarda SIST ISO 7202.

7. člen

(minimalna količina sredstev za gašenje požara)

(1) V reševalnih in gasilskih vozilih mora biti glede na reševalno in gasilsko kategorijo aerodroma skupno zagotovljena minimalna količina vode za proizvodnjo pene za gašenje ter dodatnih sredstev za gašenje, kot je določeno v tabeli v Prilogi 2 tega pravilnika.

(2) Zmogljivost izmeta peneče raztopine in dodatnega sredstva za gašenje mora biti najmanj kot je določeno v tabeli v Prilogi 2 tega pravilnika.

(3) Ne glede na zahteve iz prvega odstavka tega člena se lahko na aerodromih, na katerih je določena reševalna in gasilska kategorija 1 ali 2, peno kot glavno sredstvo za gašenje nadomesti z dodatnim sredstvom za gašenje, in sicer do 100% skupne količine vode za proizvodnjo pene, ki

izpolnjuje minimalni nivo učinkovitosti A. Pri tem se upošteva, da je 1 kg dodatnega sredstva za gašenje enakovreden 1 l vode.

(4) Kadar so na aerodromu načrtovane operacije zrakoplovov, katerih dimenzije presegajo povprečno dolžino zrakoplova za posamezno kategorijo, je treba zagotoviti ustrezno večjo količino vode in zmogljivost izmeta peneče raztopine. Preračun količin se izvede po metodologiji, navedeni v 2. poglavju dokumenta ICAO Doc 9137, Del 1.

(5) Kadar je na aerodromu določena nižja reševalna in gasilska kategorija v skladu s četrtem odstavkom 5. člena tega pravilnika, je treba zagotoviti ustrezno večjo količino vode in zmogljivost izmeta peneče raztopine, ki se preračunata na podlagi dimenzij največjega zrakoplova za določeno kategorijo.

(6) Kadar je na aerodromu na voljo kombinacija pen za gašenje z različnimi nivoji učinkovitosti, je treba skupno količino vode, ki se zagotovi za proizvodnjo pene, izračunati za vsako vrsto pene posebej, razporeditev teh količin pa dokumentirati za vsako vozilo in upoštevati pri skupnih zahtevah glede potrebnih količin iz vode.

8. člen (količina koncentrata za peno)

Količina koncentrata za peno v posameznem vozilu reševalne in gasilske službe mora biti v sorazmerju z zahtevano količino vode in izbrano koncentracijo pene, in mora zadoščati za najmanj dve polnjenji vode.

9. člen (rezerve sredstev za gašenje)

(1) Na aerodromu morajo biti na voljo dodatne količine vode za hitro ponovno polnjenje vode v reševalnih in gasilskih vozilih, ki posredujejo na kraju nesreče zrakoplova.

(2) Na aerodromu mora biti za ponovno polnjenje vozil reševalne in gasilske službe na voljo rezervna količina koncentrata za peno, in sicer v količini, ki ustreza dvakratniku potrebne količine koncentrata glede na količino vode iz Priloge 2 za posamezno reševalno in gasilsko kategorijo. Če količina koncentrata, ki je na voljo na vozilih, presega zahtevano količino glede na Prilogo 2, se ta presežek upošteva kot rezervna količina iz tega odstavka.

(3) Na aerodromu mora biti za ponovno polnjenje vozil reševalne in gasilske službe na voljo rezervna količina dodatnega sredstva za gašenje, in sicer v enaki količini, kot je navedena v Prilogi 2 za posamezno reševalno in gasilsko kategorijo ter ustrezna količina potisnega plina, potrebnega za uporabo dodatnega sredstva za gašenje. Če se na aerodromu kategorije 1 ali 2 glavno sredstvo za gašenje nadomešča z dodatnim sredstvom za gašenje v skladu z tretjim odstavkom 7. člena tega pravilnika, mora biti dodatno sredstvo za gašenje na voljo v dvakratniku količine, navedene v Prilogi 2.

(4) Kadar ni mogoče zagotavljati pravočasnega nadomeščanja porabljenih zalog sredstev za gašenje, morajo biti na aerodromu na voljo ustrezno večje rezervne količine sredstev za gašenje iz drugega in tretjega odstavka tega člena. Te količine se določijo na podlagi ocene tveganja, ki jo po potrebi izdelava upravljavec javnega letališča.

IV. VOZILA IN OPREMA ZA REŠEVANJE IN GAŠENJE

10. člen (število vozil reševalne in gasilske službe)

Upravljavec javnega letališča zagotovi, da je za učinkovito uporabo sredstev za gašenje iz prejšnjega poglavja, na voljo ustrezno število vozil reševalne in gasilske službe glede na reševalno in gasilsko kategorijo aerodroma, in sicer najmanj, kot je navedeno v spodnji tabeli:

Reševalna in gasilska kategorija aerodroma	Število vozil
1	1

2	1
3	1
4	1
5	1
6	2
7	2
8	3
9	3
10	3

11. člen
(lastnosti vozil reševalne in gasilske službe)

Reševalna in gasilska vozila iz prejšnjega člena morajo imeti najmanj naslednje značilnosti:

Značilnost vozila	Vozila kapacitete do 4500 litrov	Vozila kapacitete nad 4500 litrov
Vodni/penilni top	Izbirno za kategoriji 1 in 2; zahtevano za kategorije 3 do 9	Zahtevano
Zmogljivost topa	Veliki pretok	Veliki in mali pretok
Doseg topa	Ustrezen najdaljšemu zrakoplovu	Ustrezen najdaljšemu zrakoplovu
Ročne gasilske cevi	Zahtevano	Zahtevano
Razpršilne šobe pod vozilom	Izbirno	Zahtevano
Sprednji top	Izbirno	Izbirno
Pospešek vozila	Od 0 do 80 km/h v 25 sekundah pri normalni delovni temperaturi	Od 0 do 80 km/h v 40 sekundah pri normalni delovni temperaturi
Največja hitrost	Najmanj 105 km/h	Najmanj 100 km/h
Pogon na vsa kolesa	Zahtevano	Zahtevano
Avtomatski ali polavtomatski menjalnik	Zahtevano	Zahtevano
Zadnja enojna kolesa	Zaželeno za kategoriji 1 in 2; zahtevano za kategorije 3 do 9	Zahtevano
Minimalni vstopni/izstopni kot	30°	30°
Minimalni statični naklonski kot	30°	28°

12. člen
(oprema za reševanje in gašenje)

(1) Na vozilih reševalne in gasilske službe mora biti nameščena oprema za reševanje in gašenje, sorazmerna z obsegom letalskih operacij in glede na reševalno in gasilsko kategorijo aerodroma. Skupno mora biti na voljo vrsta in količina opreme kot je opredeljena v Prilogi 1 tega pravilnika.

(2) Če opreme iz prejšnjega odstavka ni mogoče namestiti oziroma prevažati na reševalnih in gasilskih vozilih, mora biti v ta namen na razpolago posebno vozilo.

(3) Oprema iz prvega odstavka tega člena mora biti vedno v brezhibnem stanju in se lahko uporablja samo za namen reševanja in gašenja ter usposabljanja osebja reševalne in gasilske službe.

13. člen
(posebna oprema za reševanje in gašenje na zahtevnih območjih)

(1) Na letališčih, na katerih priletne ali odletne procedure zrakoplovov potekajo nad vodnimi površinami, močvirnimi območji ali drugimi vrstami zahtevnega terena v neposredni bližini letališča, in kjer običajna vozila reševalne in gasilske službe ne bi mogla učinkovito posredovati, mora upravljavec javnega letališča sam ali v dogovoru z drugimi organizacijami opredeliti postopke in zagotoviti razpoložljivost posebne opreme za odzivanje v primeru nesreč na takšnih območjih.

V. LETALIŠKA INFRASTRUKTURA, NAMENJENA REŠEVALNI IN GASILSKI SLUŽBI

14. člen (intervencijske dostopne poti)

(1) Upravljavec javnega letališča na aerodromu zagotovi intervencijske dostopne poti, namenjene vozilom reševalne in gasilske službe, razen, če zaradi značilnosti terena njihova izgradnja ni mogoča.

(2) Pri načrtovanju in uporabi intervencijskih dostopnih poti iz prejšnjega odstavka mora biti posebna pozornost namenjena omogočanju doseganja krajšega odzivnega časa reševalne in gasilske službe ter zagotavljanju hitrega dostopa vozil reševalne in gasilske službe na območje priletne ravnine do oddaljenosti 1000 m od točke dotika na pragu vzletno pristajalne steze. Kadar ni mogoče zagotoviti dostopa na območje izven meja letališča, se dostop zagotovi vsaj do meje območja letališča.

(3) Ograja, ki obdaja letališče, mora imeti zagotovljene prehode za dostop vozil reševalne in gasilske službe na območja v neposredni bližini letališča, ki se nahajajo zunaj ograje letališča, še posebej na območja priletnih ravnin iz prejšnjega odstavka. Prehodi morajo biti dimenzionirani na način, da je omogočen prehod največjemu vozilu reševalne in gasilske službe na aerodromu.

(4) Za namen intervencijske dostopne poti lahko služijo tudi servisne poti na aerodromu, pod pogojem, da se nahajajo na primerni lokaciji na aerodromu in so ustrezno grajene, da jih lahko uporabljajo vozila reševalne in gasilske službe.

15. člen (značilnosti in oznake intervencijskih dostopnih poti)

(1) Intervencijske dostopne poti iz prejšnjega člena morajo biti načrtovane in grajene tako, da jih lahko uporabljajo najtežja in največja vozila reševalne in gasilske službe, in sicer v vseh vremenskih pogojih.

(2) Intervencijske dostopne poti, ki se nahajajo znotraj 90 m od osi vzletno pristajalne steze, morajo biti utrjene tako, da se prepreči erozija površine in prenos tujih predmetov in delcev (FOD) na vzletno pristajalno stezo.

(3) Intervencijske dostopne poti morajo biti urejene tako, da je pri uporabi vozila reševalne in gasilske službe z največjimi dimenzijami zagotovljena ustrezna vertikalna razdalja od nadzemnih ovir.

(4) Kadar se površina intervencijske dostopne poti slabše razlikuje od okoliškega terena, ali lahko sneg preprečuje njeno identifikacijo, morajo biti nameščene vidne oznake robov poti na oddaljenosti približno 10 m.

16. člen (postaja reševalne in gasilske službe)

(1) Za namestitev vseh vozil reševalne in gasilske službe mora biti na letališču na voljo postaja reševalne in gasilske službe (v nadaljnjem besedilu: postaja).

(2) Postaja mora biti locirana tako, da je vozilom reševalne in gasilske službe zagotovljen neposreden in neoviran dostop do območja vzletno pristajalne steze, pri čemer tak dostop zahteva najmanjše možno število zavojev.

(3) Kadar predpisanega odzivnega časa ni mogoče doseči iz ene postaje, je treba na letališču zagotoviti dodatno (satelitsko) postajo reševalne in gasilske službe.

(4) Postaja in vse dodatne (satelitske) postaje morajo biti locirane zunaj območja osnove vzletno pristajalne steze (angl. runway strip) in območja voznihih stez ter ne smejo posegati v območje ravnine omejitve ovir (angl. obstacle limitation surface).

17. člen
(sestavni deli postaje reševalne in gasilske službe)

Postaja iz prejšnjega člena mora imeti najmanj naslednje sestavne dele:

1. garaže za vozila reševalne in gasilske službe, ki ustrezajo številu in vrsti vozil,
2. bivalne in administrativne prostore za osebje reševalne in gasilske službe,
3. sisteme za komunikacijo in alarmiranje iz VI. Poglavlja tega pravilnika,
4. prostore za shranjevanje in tehnično podporo, potrebne za zaščito in vzdrževanje opreme ter zalog gasilnih sredstev, ki se nahajajo v postaji ali bližnjem objektu, in
5. opazovalno mesto, s katerega je mogoče opazovanje ter alarmiranje in koordinacija aktivnosti reševalne in gasilske službe.

18. člen
(garaža za vozila reševalne in gasilske službe)

(1) Garaža za vozila reševalne in gasilske službe iz 1. točke prejšnjega člena mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. vrata garaže morajo:
 - a) biti ustrezne velikosti za nemoteno manevriranje vozil reševalne in gasilske službe,
 - b) biti obrnjena proti vzletno pristajalni stezi oziroma proti manevrskim površinam na aerodromu,
 - c) omogočati hitro odpiranje, in
 - č) omogočati ročno upravljanje v primeru okvare sistema za električni pomik ali sistema avtomatskega upravljanja, kadar je takšen sistem vgrajen;
2. parkirni prostor mora zagotavljati zadosten prostor za parkiranje vsakega vozila reševalne in gasilske službe ter dovolj površine okoli vozila, da lahko osebje nemoteno opravlja delo, pri čemer se upoštevajo karakteristike vozil, vključno z načinom odpiranja vrat in servisnih loput na vozilu;
3. v garaži mora biti temperatura pozimi najmanj 7 °C. Če te temperature ni mogoče doseči, morajo imeti vozila reševalne in gasilske službe z vodo vgrajene grelce proti zamrzovanju vode;
4. za vsako vozilo reševalne in gasilske službe mora biti na voljo priključek, ki omogoča stalen priklop za nemoteno vzdrževanje in uporabo akumulatorjev
5. vsi priključki, namenjeni stalni povezavi z vozili, ko so ta parkirana v garaži (kot npr. grelci vode, vzdrževalci akumulatorjev), morajo omogočati hiter in varen odklop z vozil, brez negativnega vpliva na odzivni čas reševalne in gasilske službe v primeru alarmiranja.

(2) Območje izvoza iz garaže mora biti vedno prosto.

19. člen
(hidrantno omrežje in rezervoarji za vodo)

(1) Letališče mora imeti omrežje hidrantov za dovod vode, ki lahko vzdržuje vodni tlak 785 kPa in mora biti razporejeno tako, da je zagotovljena preskrba z vodo za vozila reševalne in gasilske službe na letališki ploščadi, v bližini potniškega terminala, hangarjev in drugih objektov, v katerih so službe, ki izvajajo aktivnosti na letališču. Zmogljivost hidrantov morajo biti od 800 do 1200 litrov vode v minuti.

(2) Letališče mora imeti rezervoarje za vodo z zmogljivostjo, ki omogoča vsaj dve zaporedni polnitvi vozil reševalne in gasilske službe glede na reševalno in gasilsko kategorijo aerodroma.

20. člen
(vadbeni poligon)

Na območju letališča mora biti urejen poligon za izvajanje praktičnega usposabljanja osebja reševalne in gasilske službe na aerodromu. Poligon mora biti primeren za izvajanje vaj reševanja in gašenja ter razpolagati z maketo letala ali razbitino letala oziroma s primernim vozilom, ter z enim ali več bazeni za vžiganje goriva in urjenje za gašenje požara.

VI. KOMUNIKACIJA, ALARMIRANJE IN ODZIVNI ČAS REŠEVALNE IN GASILSKE SLUŽBE

21. člen

(sistem komunikacije)

(1) Upravljevac javnega letališča zagotovi, da je za potrebe delovanja reševalne in gasilske službe na aerodromu na voljo ločen komunikacijski sistem, ki povezuje postajo reševalne in gasilske službe z enoto letališke kontrole zračnega prometa ter vozili reševalne in gasilske službe na aerodromu.

(2) Poleg komunikacijskega sistema iz prejšnjega odstavka mora biti na aerodromu na voljo tudi:

1. neposredna radijska komunikacija med enoto letališke kontrole zračnega prometa in posadkami vozil reševalne in gasilske službe na aerodromu;
2. neposredna radijska komunikacija med vsemi vozili reševalne in gasilske službe na aerodromu;
3. neposredna radijska komunikacija med reševalno in gasilsko službo na aerodromu in posadko zrakoplova v sili;
4. ustrezna komunikacija med reševalno in gasilsko službo na aerodromu ter drugimi službami na aerodromu in drugimi (zunanji) gasilskimi enotami v bližini letališča,
5. medsebojna komunikacija osebja reševalne in gasilske službe na aerodromu, ki sodeluje pri odzivanju v nujnih primerih.

(3) Vsa komunikacija iz prvega odstavka tega člena, ki poteka med odzivanjem v nujnih primerih, se snema.

22. člen

(alarmiranje reševalne in gasilske službe)

(1) Upravljevac javnega letališča zagotovi, da je na postaji reševalne in gasilske službe na aerodromu na voljo sistem za alarmiranje osebja te službe.

(2) Sistem alarmiranja iz prejšnjega odstavka mora omogočati, da se aktivacija alarmiranja izvede s postaje reševalne in gasilske službe na aerodromu in iz enote letališke kontrole zračnega prometa.

23. člen

(odzivni čas)

(1) Reševalna in gasilska služba na aerodromu mora dosegati odzivni čas, ki ni daljši od treh minut, za posredovanje na katerem koli delu vzletno pristajalne steze ali manevrskih površin, ob idealnih pogojih.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek reševalna in gasilska služba na aerodromu deluje na način, da je njen operativni cilj dosegati odzivni čas, ki ni daljši od dveh minut.

(3) Odzivni čas pomeni čas med alarmiranjem reševalne in gasilske službe in časom, ko so prva vozila oziroma vozilo reševalne in gasilske službe na kraju nesreče sposobna uporabljati osnovno sredstvo za gašenje z vsaj 50 odstotki zmogljivosti, določene v Prilogi 2 glede na reševalno in gasilsko kategorijo aerodroma.

(4) Idealni pogoji iz prvega odstavka tega člena pomenijo čas od sončnega vzhoda do sončnega zahoda, dobro meteorološko vidljivost, odsotnost padavin ter odsotnost kontaminantov (npr. voda, sneg, led) na manevrskih površinah in vozniških poteh, ki se običajno uporabljajo za vozila reševalne in gasilske službe.

(5) Ostala vozila reševalne in gasilske službe z zahtevano celotno količino in zmogljivostjo uporabe sredstev za gašenje, določeno v Prilogi 2 glede na reševalno in gasilsko kategorijo aerodroma, morajo prispeti na kraj nesreče v času, ki ni daljši od štirih minut, pri čemer je operativni cilj reševalne in gasilske službe doseganje časa, ki ni daljši od treh minut. Pri tem se smiselno upoštevajo določbe tretjega in četrtega odstavka tega člena.

(6) Reševalni in gasilski službi na aerodromu morajo biti na voljo postopki, tehnična oprema, infrastruktura in drugi pogoji, ki omogočajo, da se odzivni časi in operativni cilji iz tega člena v čim večji meri dosežejo tudi v pogojih, ki niso idealni pogoji iz četrtega odstavka tega člena, zlasti kadar se na aerodromu izvajajo operacije pri zmanjšani vidljivosti ali pri veliki gostoti prometa na aerodromu.

24. člen **(preverjanje odzivnega časa)**

(1) Upravljavec javnega letališča najmanj enkrat letno izvede preverjanje odzivnega časa reševalne in gasilske službe na aerodromu.

(2) Poleg preverjanja iz prejšnjega odstavka se preverjanje odzivnega časa izvede tudi na zahtevo Javne agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija), kadar ta razpolaga z informacijami, ki kažejo na morebitno neizpolnjevanje predpisanih zahtev v zvezi z reševalno in gasilsko službo.

(3) Upravljavec javnega letališča pisno obvesti agencijo:

- o izvedbi preverjanja iz prvega odstavka tega člena, in sicer najmanj 30 dni pred izvedbo, in
- o rezultatu preverjanja odzivnega časa reševalne in gasilske službe na aerodromu, in sicer v roku 14 dni po izvedbi preverjanja.

VII. OSEBJE REŠEVALNE IN GASILSKE SLUŽBE

25. člen **(razpoložljivost in število osebja reševalne in gasilske službe)**

(1) Kadar se na aerodromu izvajajo letalske operacije, in najmanj 15 minut po odhodu zadnjega zrakoplova, mora biti na voljo zadostno število usposobljenega osebja, ki je takoj na voljo za upravljanje vozil reševalne in gasilske službe ter za uporabo opreme za gašenje in reševanje.

(2) Število osebja iz prejšnjega odstavka mora omogočati, da so vsa vozila reševalne in gasilske službe, glede na reševalno in gasilsko kategorijo letališča, določeno v skladu s 5. členom tega pravilnika, sposobna delovati z maksimalno količino sredstev za gašenje in opreme za reševanje.

(3) Osebjem reševalne in gasilske službe mora biti razporejeno tako, da je ta služba zmožna dosegati ustrezne minimalne odzivne čase iz 23. člena tega pravilnika in v celoti zagotoviti neprekinjeno nanašanje sredstev za gašenje z ustrežno zmogljivostjo. Pri tem je treba upoštevati tudi možnost uporabe ročnih cevi, lestev in druge opreme, ki se običajno uporablja pri reševanju in gašenju zrakoplovov.

(4) Najmanjše potrebno število osebja reševalne in gasilske službe se določi na podlagi analize nalog in virov (angl. task resource analysis), ki jo izvede upravljavec javnega letališča, in sicer v skladu s smernicami iz 10. poglavja dokumenta ICAO Doc 9137, Del 1. Rezultati analize se dokumentirajo v priložniku aerodroma. Pri izvedbi analize se poleg zahtev iz tega člena upoštevajo vrste zrakoplovov, s katerimi se izvajajo operacije na aerodromu, razpoložljiva vozila in oprema reševalne in gasilske službe, morebitne druge naloge, ki jih na aerodromu izvaja osebje reševalne in gasilske službe ter druge relevantne okoliščine.

(5) Osebjem reševalne in gasilske službe je lahko razporejeno tudi na druga dela na letališču, če to ne vpliva na zagotavljanje odzivnega časa reševalne in gasilske službe v primeru alarmiranja.

26. člen **(oprema osebja reševalne in gasilske službe)**

(1) Za vso osebje, udeleženo pri odzivanju v nujnih primerih, morajo biti zagotovljena osebna zaščitna oprema in dihalna oprema, ki omogoča učinkovito izvajanje nalog reševanja in gašenja.

(2) Osebna zaščitna oprema iz prejšnjega odstavka mora zagotavljati zaščito pred učinki toplotnega sevanja ter pred poškodbami zaradi udarcev in odrgnin med izvajanjem nalog reševanja in gašenja. Osebna zaščitna oprema vključuje najmanj:

- čelado z vizirjem,
- zaščitno obleko,
- rokavice,
- zaščitno obutev.

27. člen

(stalna usposobljenost osebja reševalne in gasilske službe)

(1) Osebjem reševalne in gasilske službe mora biti usposobljeno in licencirano v skladu z zahtevami iz pravilnika, ki ureja javna letališča in pravilnika, ki ureja licenciranje letališkega strokovnega osebja.

(2) Stalna usposobljenost osebja reševalne in gasilske službe se poleg izpolnjevanja zahtev predpisov iz prejšnjega odstavka zagotavlja tudi z rednim aktivnim sodelovanjem osebja pri vajah z uporabo pravega ognja, ki so zasnovane sorazmerno z vrstami zrakoplovov in vrsto reševalne in gasilske opreme, ki se uporablja na aerodromu. To vključuje tudi vaje gašenja požarov reaktivnega goriva pod tlakom ali drugih vrst goriv, če se za gašenje požarov pri teh gorivih uporabljajo enake tehnike gašenja kot pri reaktivnem gorivu.

VIII. UKREPI ZA VARSTVO PRED POŽAROM

28. člen

(pogoji, ki jih mora izpolnjevati letališko poslopje za protipožarno zaščito)

(1) Na vsakem izhodu iz letališkega poslopja, določenem za izhod potnikov na ploščad, morajo biti vidni napisi ali znaki o prepovedi kajenja.

(2) V letališkem posloplju morajo biti na vidnih mestih nameščene informacije o požarnem redu v skladu s predpisom, ki ureja požarni red ter napisi s telefonsko številko reševalne in gasilske službe na aerodromu.

29. člen

(pogoji, ki jih morajo izpolnjevati vozila in oprema za zemeljsko oskrbo)

Motorna vozila in agregati, ki se uporabljajo pri zemeljski oskrbi zrakoplovov, morajo imeti nameščen gasilni aparat s 3 do 6 kg suhega prahu.

30. člen

(varnostni ukrepi pri oskrbi zrakoplova z gorivom)

(1) Pri izvajanju oskrbe zrakoplova z gorivom morajo biti upoštevani splošni in dodatni ukrepi za varstvo pred požarom, ki jih upravljavec javnega letališča v skladu s Pravilnikom o javnih letališčih in na podlagi načel iz tega člena opredeli v okviru operativnih postopkov in jih vključi v priročnik aerodroma.

(2) Upravljavec javnega letališča v postopkih za varno oskrbo z gorivom, poleg zahtev, predpisanih v 61. členu Pravilnika o javnih letališčih, opredeli tudi splošne ukrepe za varstvo pred požarom, ki so zasnovani na oceni tveganja in temeljijo na naslednjih načelih:

1. oskrba zrakoplova z gorivom se praviloma izvaja samo na odprtem prostoru, razen če so predvideni posebni postopki upravljavca aerodroma in operatorja zrakoplova za oskrbo z gorivom v zaprtih prostorih ter po njuni predhodni odobritvi;
2. motorji zrakoplova morajo biti med oskrbo zrakoplova z gorivom ugasnjeni, razen če so predvideni posebni postopki upravljavca aerodroma in operatorja zrakoplova za oskrbo z gorivom ob delujočih motorjih;
3. vozila, ki izvajajo oskrbo z gorivom morajo biti postavljena tako, da:
 - a) ne ovirajo dostopa vozil reševalne in gasilske službe do zrakoplova,

- b) ne ovirajo evakuacije iz zrakoplova v nujnih primerih,
 - c) motorji teh vozil niso nameščeni pod krili zrakoplova;
4. druga vozila, ki se nahajajo v bližini zrakoplova, v času oskrbe z gorivom ne smejo biti parkirana ali voziti pod krili zrakoplova;
 5. kadar je izpuh pomožne pogonske enote zrakoplova (APU) usmerjen v območje oskrbe z gorivom, zagon ali ponovni zagon te enote med izvajanjem oskrbe z gorivom ni dovoljen;
 6. med oskrbo z gorivom se ne izvajajo dejavnosti, ki bi lahko povzročile vir vžiga, vključno z delom na električnih sistemih zrakoplova;
 7. osebje, ki je vključeno v izvajanje oskrbe zrakoplova z gorivom pri sebi ne sme imeti vžigalic, vžigalnikov in drugih podobnih predmetov;
 8. v primeru pregretja podvozja zrakoplova se oskrba z gorivom ne izvaja oziroma se ta prekine ter se zagotovi obveščanje reševalne in gasilske službe;
 9. po potrebi se pri oskrbi z gorivom zagotovi preventivni nadzor s strani reševalne in gasilske službe.

(3) Kadar se oskrba z gorivom izvaja ob prisotnosti potnikov v zrakoplovu oziroma med vkrcavanjem ali izkrcavanjem potnikov, morajo biti upoštevani dodatni ukrepi, ki jih upravljavec javnega letališča predvidi v okviru postopkov za varno oskrbo z gorivom. Ti postopki poleg zahtev iz 61. člena Pravilnika o javnih letališčih, upoštevajo naslednja dodatna načela:

1. potniki morajo biti o izvajanju oskrbe z gorivom obveščeni;
2. v zrakoplovu morajo biti vključena svetlobna opozorila »kaditi prepovedano« in oznake izhodov;
3. potniške stopnice morajo biti nameščene pred vrati zrakoplova;
4. v zrakoplovu je na voljo ustrezno število kabinskega osebja ali osebja, usposobljenega za evakuacijo v sili, za določeni tip zrakoplova;
5. dostopi k vratom morajo biti prosti in vsa vrata med oddelki odprta;
6. če se med oskrbo zrakoplova z gorivom v zrakoplovu čuti prisotnost hlapov goriva, se mora oskrba z gorivom takoj ustaviti, prav tako se v zrakoplovu ne smejo uporabljati električne naprave;
7. pot izstopa potnikov iz zrakoplova se mora izogibati območju hlapov goriva in mora biti pod nadzorom odgovorne osebe;
8. zagotovljena mora biti ustrezna komunikacija med osebo na zemlji, ki nadzoruje oskrbo zrakoplova z gorivom in kvalificirano osebo v zrakoplovu;
9. po potrebi se pri oskrbi z gorivom zagotovi preventivni nadzor z vozilom reševalne in gasilske službe.

(4) Reševalna in gasilska služba mora biti o izvajanju operacij oskrbe z gorivom obveščena in pripravljena na posredovanje v skladu z načrtom aerodroma za nujne primere.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o reševalni in gasilski službi na javnem letališču (Uradni list RS, št. 42/00 in 18/01 – ZLet).

32. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. IPP 007-26/2026/XX

Ljubljana, XX. XX. 2026

EVA 2026-2430-0006

mag. Alenka Bratušek
Ministrice za infrastrukturo

PRILOGA 1:

KOLIČINA IN VRSTA OPREME ZA REŠEVANJE IN GAŠENJE, NAMEŠČENE NA VOZILIH REŠEVALNE IN GASILSKE SLUŽBE

Vrsta opreme	Oprema	Reševalna in gasilska kategorija aerodroma			
		1–2	3–5	6–7	8–10
Orodja za prisilni vstop	Reševalno ročno vlomilno orodje (npr. Hooligan, Biel)	1	1	1	2
	Lomilka, 95 cm	1	1	1	2
	Lomilka, 165 cm	1	1	1	2
	Velika reševalna sekira – ne cepilna ali letalska izvedba	1	1	1	2
	Majhna reševalna sekira – ne cepilna ali letalska izvedba	1	2	2	4
	Rezalne klešče za žico / vijake, 61 cm	1	1	2	2
	Macola, 1,8 kg	1	1	2	2
	Dleto, širine 2,5 cm	1	1	2	2
Reševalna in rezalna oprema	Prenosno hidravlično ali električno reševalno vlomilsko orodje	1	1	1	2
	Reševalna motorna žaga z rezilom premera najmanj 406 mm	1	1	1	2
	Nihajna / sabljasta žaga	1	1	1	2
Oprema za gašenje	Tlačne cevi dolžine 30 m, premera 50 mm in 64 mm	6	10	16	22
	Ročnik za peno	1	1	2	3
	Ročnik za vodo	1	2	4	6
	Priključni adapterji / spojke	1	1	2	3
Prenosni gasilni aparati	CO ₂	1	1	2	3
	Suhi prah (DCP)	1	1	2	3
Izolirni dihalni aparati (SCBA)	Popoln SCBA z obrazno masko in jeklenko	En komplet za vsakega dežurnega gasilca			
	Rezervna jeklenka				
	Rezervna obrazna maska				
Respiratorji	Celo obrazni respiratorji z ustreznimi filtri	En za vsakega gasilca			
Komplet lestev	Raztegljiva reševalna lestev, primerna za velikost zrakoplova glede na reševalno in gasilsko kategorijo	-	1	2	3
	Večnamenska lestev, primerna za reševanje	1	1	1	2
Osebna zaščitna oprema	Gasilska čelada, zaščitna jakna, zaščitne hlače z naramnicami, gasilski škornji in rokavice	En komplet za vsakega gasilca ter dodatna rezervna količina			
Dodatna osebna zaščitna oprema	Zaščitna očala	1	1	2	3
	Zaščitna ognje odporna podkapa	Ena za vsakega gasilca			
	Kirurške rokavice	1 paket*	1 paket*	1 paket*	1 paket*
	Ognje odporna odeja	1	1	2	2
Vrvi	Reševalna vrv, dolžine 45 m	1	1	2	2
	Večnamenska vrv, dolžine 30 m	1	1	2	2
	Žepna vrv, 6 m	Ena za vsakega gasilca			
Oprema za komunikacijo	Ročna radijska postaja	1	2	2	3
	Radijska postaja, nameščena v vozilu	Ena v vsakem vozilu reševalne in gasilske službe			
Prenosna razvestiljava	Ročna svetilka	1	2	4	4
	Prenosni reflektor	1	1	2	3

Splošno ročno orodje	Gasilska lopata	1	1	2	2
	Reševalni kovček z orodjem	1	1	2	3
	Vsebina: Kladivo z roglji, 0.6 kg Klešče za rezanje kablov do 16 mm Set nasadnih ključev Žaga za kovino z rezervnimi listi Lomilka – kratka, 30 cm Komplet izvijačev (ravni in križni) Izolirane klešče: - kombinirane, 20 cm - ščipalke, bočne, 20 cm - nastavljive, 25 cm Rezalnik varnostnih pasov Nastavljivi ključ, 30 cm Komplet kombiniranih viličasto-obročnih ključev, 10 – 21 mm				
Oprema za prvo pomoč	Komplet prve pomoči	1	1	2	3
	Avtomatski zunanji defibrilator (AED)	1	1	2	3
	Komplet za oživljanje s kisikom (ORE)	1	1	2	3
Razna oprema	Podložne zagozde – različne velikosti				
	Lahka zaščitna ponjava	1	1	2	3
	Termovizijska kamera	-	-	1	2

* upošteva se običajno pakiranje, ki vsebuje najmanj 50 parov

PRILOGA 2:**MINIMALNA KOLIČINA SREDSTEV ZA GAŠENJE POŽARA, KI JE NA VOLJO NA REŠEVALNIH IN GASILSKIH VOZILIH**

Kategorija letališča	Pena za gašenje, ki izpolnjuje zahteve nivoja učinkovitosti A		Pena za gašenje, ki izpolnjuje zahteve nivoja učinkovitosti B		Pena za gašenje, ki izpolnjuje zahteve nivoja učinkovitosti C		Dodatno sredstvo za gašenje	
	Voda (l)	Zmogljivost (l/min)	Voda (l)	Zmogljivost (l/min)	Voda (l)	Zmogljivost (l/min)	Suh kemični prah (kg)	Zmogljivost (kg/sek)
1	350	350	230	230	160	160	45	2,25
2	1 000	800	670	550	460	360	90	2,25
3	1 800	1 300	1 200	900	820	630	135	2,25
4	3 600	2 600	2 400	1 800	1 700	1 100	135	2,25
5	8 100	4 500	5 400	3 000	3 900	2 200	180	2,25
6	11 800	6 000	7 900	4 000	5 800	2 900	225	2,25
7	18 200	7 900	12 100	5 300	8 800	3 800	225	2,25
8	27 300	10 800	18 200	7 200	12 800	5 100	450	4,5
9	36 400	13 500	24 300	9 000	17 100	6 300	450	4,5
10	48 200	16 600	32 300	11 200	22 800	7 900	450	4,5

Opomba:

V tabeli navedene količine vode so izračunane na podlagi povprečne dolžine zrakoplovov za posamezno kategorijo. Kadar so na aerodromu načrtovane operacije zrakoplovov, katerih dimenzije presegajo povprečno dolžino zrakoplova za posamezno kategorijo, je treba zagotoviti ustrezno večjo količino vode in zmogljivost izmeta peneče raztopine. Preračun količin se izvede po metodologiji, navedeni v dokumentu ICAO Doc 9137, Del 1, 2. poglavje.

OBRAZLOŽITEV – Pravilnik o reševalni in gasilski službi na javnem letališču

Pravna podlaga

Sprejem Pravilnika o reševalni in gasilski službi na javnem letališču se predlaga na podlagi tretjega odstavka 117. člena in šestega odstavka 121. člena Zakona o letalstvu (ZLet-1) (Uradni list RS, št. 85/24, v nadaljevanju: ZLet-1).

Zlet-1 v tretjem odstavku 117. člena določa sprejem podzakonskega predpisa ministra, s katerim se določijo tehnične, tehnološke in organizacijske zahteve za aerodrome glede na namen, ob upoštevanju letalskih operacij, zračnega prevoza in obsega zračnega prometa, ki se izvaja na njem, zahteve za izvajanje in vzdrževanje sistema upravljanja in glede priročnika aerodroma ter posebnosti in izjeme v zvezi z aerodromi.

ZLet-1 v šestem odstavku 121. člena določa, da minister, pristojen za promet podrobneje določi izvajanje nalog služb, ki morajo biti organizirane na aerodromu glede na namen letališča, ob upoštevanju letalskih operacij, ki se na njem izvajajo, in zahteve, ki morajo biti izpolnjene v zvezi z njimi. Službe, ki se morajo zagotavljati na javnih letališčih določa že ZLet-1, in sicer v drugem odstavku 121. člena, ki v 1. točki navaja reševalno in gasilsko službo.

Pravilnik tako določa podrobnejše zahteve za reševalno in gasilsko službo na javnem letališču ter skupaj s Pravilnikom o javnih letališčih (Uradni list RS, št. 4/26) predstavlja celoten okvir urejanja javnih letališč na nacionalni ravni. Oba pravilnika se namreč uporabljata za tista javna letališča, ki se ne certificirajo v skladu s predpisi EU.

Rok za izdajo

Zlet-1 v drugem odstavku 303. člena določa, da morajo biti podzakonski predpisi ministra, med katerimi je tudi predpis, sprejet na podlagi šestega odstavka 121. člena, sprejeti v dveh letih od uveljavitve zakona. Datum uveljavitve Zlet-1 je bil 5. aprila 2025, kar pomeni, da mora biti ta pravilnik sprejet najkasneje do 5. aprila 2027.

Sprejem tega pravilnika pa bo pomenil tudi, da bo sprejet celoten zakonodajni okvir za urejanje javnih letališč – skupaj z že sprejetim Pravilnikom o letališčih. To pomeni, da bo izpolnjen tudi pogoj iz 295. člena Zlet-1, ki ureja prehodna obdobja za pridobitev novih dovoljenj za obratovanje aerodromov. Drugi odstavek 295. člena ZLet-1 določa, da morajo obstoječi upravljavci javnih letališč vlogo za izdajo dovoljenja za obratovanje aerodroma vložiti v enem letu po začetku uporabe podzakonskih predpisov, ki urejajo aerodrome. V vmesnem obdobju namreč svojo dejavnost opravljajo na podlagi izdanih dovoljenj in prehodne določbe iz 295. člena ZLet-1.

Splošna obrazložitev predloga

Pravilnik o reševalni in gasilski službi na javnem letališču vsebinsko dopolnjuje že sprejet Pravilnik o javnih letališčih. Zahteve glede reševalne in gasilske službe se, enako kot v dosedanji ureditvi, urejajo z ločenim predpisom predvsem zaradi večje kompleksnosti tega področja. Pravilnik določa zahteve za izvajanje reševalne in gasilske službe na javnem letališču, in sicer ob upoštevanju letalskih operacij, ki se na njem izvajajo. Določa tudi tehnične, tehnološke in organizacijske zahteve v zvezi z reševalno in gasilsko službo, obveznosti upravljavca javnega letališča, delno pa tudi pogoje in zahteve glede upravljanja aerodroma, priročnika aerodroma in dokumentacije, podatkov in informacij o aerodromu, kadar se te nanašajo na področje reševanja in gašenja ter zagotavljanja varnosti pred požarom.

Ker je civilno letalstvo mednarodna dejavnost, je potrebno zagotavljati normativno ureditev skladno tudi s standardi in priporočili Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO). Za zagotovitev skladnosti je Republika Slovenija zavezana na podlagi Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu (Uradni list FLRJ – Mednarodne pogodbe, št. 3/54, Uradni list RS, št. 24/92 – akt o notifikaciji nasledstva in Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 3/00). Namen pravilnika je zato tudi implementacija standardov in priporočil ICAO, ki veljajo za aerodrome in so določeni v Prilogi 14 k Čikaški konvenciji. Pravilnik neposredno implementira 45 standardov in priporočil iz poglavja 9.2 Priloge 14, ki se nanašajo na organizacijo in izvajanje reševalne in gasilske službe

Ta pravilnik se uporablja za tista letališča, ki so v skladu z Zlet-1 določena kot javna letališča, pri čemer pa so izvzeta tista letališča (oz. njihovi aerodromi), ki se certificirajo v skladu s predpisi EU. V

praksi glede na trenutno situacijo to pomeni, da se pravilnik uporablja za letališče Edvarda Rusjana Maribor in letališče Portorož, medtem ko je letališče Jožeta Pučnika Ljubljana certificirano po predpisih EU. Vsa ostala civilna letališča v Sloveniji so trenutno nejavna letališča.

Glede določanja zahtev za aerodrome je v 121. členu Zlet-1 navedeno, da se na aerodromih zagotavlja izvajanje nalog služb glede na letalske operacije, pogoje za operacije (VFR/IFR, dan/noč) in zračni prevoz. V zvezi z zahtevami za reševalno in gasilsko službo na aerodromu se sorazmernost predpisanih zahtev izraža skozi kategorizacijo letališč, in sicer v deset kategorij reševalne in gasilske službe, pri čemer je ključni kriterij razvrstitve velikost zrakoplovov, ki izvajajo operacije na aerodromu ter obseg prometa. Glede na kategorijo se različno določajo nekatere tehnične zahteve za reševalno in gasilsko službo. Na drugi strani se, v skladu s konceptom upravljanja letalske varnosti, sorazmernost pri določanju načina in obsega zagotavljanja reševalne in gasilske službe v veliki meri prepušča upravljavcu javnega letališča. Ta na podlagi značilnosti letališča in ocene tveganja sam, v okviru nekaterih osnovnih predpostavk in zahtev, določa organizacijsko strukturo službe ter postopke izvajanja službe. Pri tem se zahteve, določene s predpisom osredotočajo na zagotavljanje ustrezne ravni zaščite za reševanje in gašenje požarov ter ustrezen odzivni čas službe v nujnih primerih, ki mora biti v vsakem trenutku zagotovljen.

Pravilnik nadomešča dosedanji Pravilnik o reševalni in gasilski službi na javnem letališču (Uradni list RS, št. 42/00 in 18/01 – ZLet), ki je bil sprejet leta 2000, še pred sprejemom prejšnjega Zakona o letalstvu. Način urejanja v novem pravilniku v veliki meri ostaja enak, vendar pa se spreminjajo posamezne zahteve, predvsem zaradi sprememb ICAO standardov in priporočil v zadnjih 25 letih, pa tudi zaradi drugačnega koncepta urejanja civilnega letalstva na ravni EU in nacionalni ravni z novim ZLet-1. Sprejem novega pravilnika odpravlja tudi neskladja na področju urejanja aerodromov, ki jih je ugotovil ICAO, in sicer v okviru nadzora septembra 2019 v Republiki Sloveniji.

OBRAZLOŽITEV ČLENOV

Splošno k obrazložitvam členov

Ta pravilnik na nacionalni ravni vzpostavlja ustrezen ureditev v zvezi z zagotavljanjem reševalne in gasilske službe na aerodromu, in sicer za javna letališča. Pravilnik se ne uporablja za aerodrome, ki so certificirani v skladu s predpisi EU, saj so za te aerodrome tovrstna pravila določena v predpisih EU. V osnovi in na mednarodni ravni zahteve za aerodrome izhajajo iz standardov in priporočil (SARP's), vključenih v Prilogi 14 k Čikaški konvenciji Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO), ki veljajo za vsa javna letališča. ICAO zahteve se na ravni EU konkretnije implementirajo z Uredbo 139/2014/EU, vendar se ta ne uporablja za vsa letališča, saj imajo države možnost, da v skladu z Uredbo 2018/1139/EU nekatera letališča izvzamejo na podlagi določenih kriterijev. Za takšna letališča še vedno veljajo ICAO SARP's, ki pa jih mora država implementirati v svoji nacionalni zakonodaji. Zaradi navedenega ta pravilnik predstavlja ureditev, ki je vsebinsko vzporedna Uredbi 139/2014/EU in hkrati skladna z zahtevami ICAO.

Iz tega razloga je pod obrazložitvami relevantnih členov navedena tudi referenca (istovrstna določba) v predpisu EU, in sicer Uredbi 139/2014/EU ter številka ICAO SARP, ki se s to določbo implementira.

K 1. členu (vsebina)

Opređeljena je vsebina, ki se ureja s tem pravilnikom. Ta pravilnik predstavlja del sistemskega urejanja področja letališč. Zakon o letalstvu (Uradni list RS, št. 85/24; v nadaljevanju: ZLet-1) v 121. členu opredeljuje osnovne zahteve glede zagotavljanja služb na aerodromih. Ena izmed osnovnih služb, ki jo je treba zagotavljati na aerodromu na javnem letališču je reševalna in gasilska služba. ZLet-1 nato podaja pooblastilno določbo za sprejem podzakonskih predpisov, ki določajo podrobnejše zahteve in pogoje glede izvajanja obveznih služb. Na podzakonski ravni se zahteve za javna letališča urejajo v Pravilniku o javnih letališčih (Uradni list RS, št. 4/26; v nadaljevanju: Pravilnik o javnih letališčih), ki med drugim podaja zahteve v zvezi z obveznimi službami na aerodromu, tudi za reševalno in gasilsko službo. Zaradi posebnega pomena delovanja te službe za zagotavljanje varnosti zračnega prometa, so zahteve ICAO glede reševalne in gasilske službe v Prilogi 14 k Čikaški konvenciji zelo podrobno opredeljene s kar 45 standardi in priporočili, poleg tega pa so natančneje določene tudi v ICAO Doc 9137 (Airport Services Manual), Part 1-Rescue and Firefighting (v nadaljnjem besedilu: ICAO Doc 9137). Zaradi večjega obsega zahtev tega področja in preglednosti ureditve na sistemski ravni, se poleg (osnovnih) določb v Pravilniku o javnih letališčih, podrobnejše (bolj tehnične) zahteve glede reševalne in gasilske službe urejajo v ločenem pravilniku (za razliko od ostalih obveznih služb, za katere so zahteve v celoti že vključene v Pravilniku o javnih letališčih). Za celovito razumevanje urejanja tega področja je zato treba upoštevati vse tri relevantne predpise, torej ZLet-1, Pravilnik o javnih letališčih in ta pravilnik. Dodatno se licenciranje (in delno usposabljanje) osebja reševalne in gasilske službe podrobneje ureja tudi v predpisu, ki ureja licenciranje letališkega strokovnega osebja.

Enako kot Pravilnik o javnih letališčih se tudi ta pravilnik ne uporablja za aerodrome, ki se certificirajo v skladu s predpisi EU, za katere se uporablja zakonodajni okvir EU (osnovna Uredba 2018/1139/EU in Uredba 139/2014/EU). Aerodromi, ki so iz urejanja EU izvzeti (zaradi manjšega obsega prometa), pridobijo dovoljenje za obratovanje aerodroma v skladu z nacionalnimi predpisi, pri čemer je v primeru javnih letališč še vedno potrebno upoštevati zahteve ICAO. Zato Pravilnik o javnih letališčih in ta pravilnik urejata področje reševalne in gasilske službe na aerodromih za javna letališča, ki pridobijo dovoljenje za obratovanje po nacionalnih predpisih.

K 2. členu (pomen izrazov in kratic)

Ta člen določa pomen izrazov in kratic, ki se uporabljajo v besedilu pravilnika. Člen ne vsebuje konkretnih opredelitev posameznih izrazov, saj so vse relevantne definicije izrazov in kratic vključene že v drugih predpisih, ki na EU in nacionalni ravni urejajo letališča, in sicer v Pravilniku o javnih letališčih ter v Prilogi I Uredbe Komisije (EU) št. 139/2014 in v Certifikacijskih specifikacijah (CS ADR-DSN) Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA). Poleg tega se uporabljajo tudi izrazi, ki so opredeljeni v Zakonu o letalstvu (ZLet-1), kar pa v besedilu ni eksplicitno navedeno, saj je uporaba izrazov, opredeljenih v predpisu (zakonu), ki je podlaga za sprejem tega pravilnika, samodejno predpostavljena.

K 3. členu (naloge reševalne in gasilske službe)

Določba opredeljuje osnovne naloge reševalne in gasilske službe. Primarno se naloge te službe nanašajo na ukrepanje v primeru letalskih nesreč in incidentov na ali v bližnji okolici letališča. Osnovne

naloge vključujejo reševanje življenj, gašenje požarov in zavarovanje pred požarom. Reševalna in gasilska služba na aerodromu je posebej opremljena in usposobljena za izvajanje teh specifičnih nalog v povezavi z zrakoplovi, v čemer se razlikuje od drugih (zunanjih) služb, ki izvajajo podobne naloge.

Poleg osnovnih nalog reševalna in gasilska služba izvaja tudi preventivne naloge v zvezi s (požarno) varnostjo zrakoplovov med izvajanjem operacij ali zadrževanjem na letališču.

Reševalna in gasilska služba lahko izvaja tudi druge naloge na letališču, ki so povezane s požarno varnostjo (npr. preventivne dejavnosti požarne varnosti drugih objektov na letališču, usposabljanja osebja letališča na področju požarne varnosti, pregled gasilnih aparatov), pa tudi naloge, ki niso neposredno povezane s požarno varnostjo. Izvajanje drugih nalog ne sme vplivati na sposobnost službe, da v vsakem trenutku zagotavlja predpisane odzivne čase ter učinkovitost njenega delovanja pri izvajanju njenih osnovnih nalog.

K 4. členu (mrežni zemljevid letališča)

Namen mrežnega zemljevida je zagotoviti enotno, usklajeno in jasno komunikacijo med različnimi enotami in službami, ki sodelujejo pri odzivanju v nujnih primerih na aerodromu. Omogoča enostavno in nedvoumno določanje položaja na aerodromu in v njegovi okolici s pomočjo kodirane karte. Določajo se osnovne zahteve glede mrežnega zemljevida, njegove vsebine in distribucije relevantnim deležnikom, ki sledijo smernicam iz dokumenta ICAO Doc 9137.

K 5. členu (reševalna in gasilska kategorija aerodroma)

Upravljaavec javnega letališča mora na aerodromu zagotavljati ustrezno raven zaščite glede reševanja in gašenja. Ta raven se izraža kot reševalna in gasilska kategorija aerodroma, ki je običajno zagotovljena na aerodromu. To pomeni, da je podatek o tej kategoriji objavljen tudi v zborniku letalskih informacij (AIP). Ne glede na to, se na aerodromu lahko občasno zagotavlja raven zaščite druge kategorije, in sicer v skladu z določbami tega pravilnika in Pravilnika o javnih letališčih.

Člen opredeli posamezne kategorije ter določa kriterije in način določitve reševalne in gasilske kategorije za posamezen aerodrom. Pri tem se upoštevata dolžina zrakoplova in širina trupa za največji tip zrakoplova, s katerim se običajno izvajajo operacije na aerodromu. Pri tem se upoštevajo samo operacije zračnega prevoza (komercialne operacije). Najprej se upošteva dolžina zrakoplova in določi ustrezna kategorija. Nato se preveri še širino trupa – če je širina trupa izbranega zrakoplova večja, kot je največja širina, navedena za izbrano kategorijo, je dejanska kategorija naslednja višja kategorija.

Tako določena reševalna in gasilska kategorija se lahko razvrsti eno kategorijo nižje, če je število premikov tiste kategorije zrakoplova, na podlagi katerega je bila določena reševalna in gasilska kategorija aerodroma, manjše od 700 v najbolj obremenjenih treh mesecih v letu. S tem je pri določitvi reševalne in gasilske kategorije upoštevan tudi faktor obsega prometa na aerodromu. Primeri določitve kategorije na podlagi te določbe so prikazani v točki 2.1.9 ICAO Doc 9137.

Lahko pa upravljaavec javnega letališča določi posamezna časovna obdobja (npr. nočni čas ali posamezne ure v dnevu ali posamezne dneve ali obdobje v letu), ko na aerodromu zagotavlja raven zaščite, ki ustreza nižji reševalni in gasilski kategoriji. Ne glede na to pa mora raven zaščite oz. kategorija v vsakem trenutku ustrezati tisti, ki je zahtevana za tip zrakoplova, katerega operacije so načrtovane v času zmanjšane ravni zaščite. Informacije o takšnih časovnih obdobjih morajo biti objavljene v zborniku letalskih informacij ali z NOTAM sporočilom.

Poleg tega pa lahko upravljaavec javnega letališča določi tudi omejena časovna obdobja, ko na aerodromu zagotavlja nižjo reševalno in gasilsko kategorijo ali pa reševalna in gasilska služba ni na voljo. To je mogoče le v primeru, da se na aerodromu takrat ne izvajajo komercialne operacije (zračni prevoz). Pri tem omejeno časovno obdobje pomeni, da takšno obdobje ne more trajati nesorazmerno velik del obratovalnega časa aerodroma ali časovnega obdobja v letu. Takšna obdobja upravljaavec javnega letališča opredeli v priložniku aerodroma, pri čemer upošteva relevantne dejavnike, kot so število in pogostost premikov zrakoplovov, lokacija letališča ter bližina in dosegljivost zunanjih služb za odzivanje v primeru nesreče in drugi podobni dejavniki. V teh obdobjih se na aerodromu lahko izvajajo le:

- nekomercialne operacije,
- specializirane operacije,
- nujni leti v medicinske ali humanitarne namene,

- leti zrakoplovov s pristankom v sili,
- leti zrakoplovov za potrebe zaščite in reševanja ter pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ali
- leti zrakoplovov za potrebe iskanja in reševanja.

Informacije o takšnih časovnih obdobjih morajo biti objavljene v zborniku letalskih informacij ali z NOTAM sporočilom. S tem mehanizmom se zasleduje namen ICAO ter EASA ureditve, ki predvideva, da se obveznost zagotavljanja ustrezne reševalne in gasilske kategorije navezuje na izvajanje komercialnih operacij (zračnega prevoza). Kadar se na aerodromu ne izvajajo komercialne operacije, se omenjena zahteva ne aplicira, zato ta določba opredeljuje nacionalne zahteve v tem primeru. V splošnem je ta mehanizem (za vse službe na aerodromu) opredeljen tudi v četrtem odstavku 56. člena Pravilnika o javnih letališčih.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.3, 9.2.4, 9.2.5, 9.2.6, 9.2.7.

K 6. členu (vrsta sredstev za gašenje požara)

Ta člen določa, da morajo biti na javnem letališču zagotovljena osnovna in dodatna sredstva za gašenje požara, pri čemer je osnovno sredstvo pena za gašenje, dodatno sredstvo pa suh kemični prah ali drugo ustrezno nadomestno sredstvo. Osnovna sredstva zagotavljajo trajen nadzor nad požarom, tj. za obdobje več minut ali dlje, dodatna sredstva za gašenje pa omogočajo hitro zadušitev požara, vendar zagotavljajo le začasen nadzor, ki je običajno prisoten le med samim nanašanjem sredstva. Pri hkratni uporabi pene in suhega kemičnega prahu je treba zagotoviti medsebojno kompatibilnost snovi. Suh kemični prah, ki se uporablja kot dodatno sredstvo za gašenje požara mora ustrezati zahtevam standarda SIST ISO 7202. Kadar se namesto suhega kemičnega prahu kot dodatno sredstvo za gašenje uporablja drugo nadomestno sredstvo, mora imeti to sredstvo enake ali boljše sposobnosti gašenja vseh tistih vrst požarov, pri katerih je predvidena uporaba dodatnega sredstva za gašenje.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.8, 9.2.9, 9.2.10, 9.2.18, 9.2.20.

K 7. členu (minimalna količina sredstev za gašenje požara)

Določa se minimalna količina sredstev za gašenje požara, ki morajo biti zagotovljena v reševalnih in gasilskih vozilih na aerodromu, pri čemer količine iz Priloge 2 veljajo skupaj za vsa vozila. Tabela v prilogi 2 določa potrebno količino vode in zmogljivost izmeta peneče raztopine.

V primeru, da je na aerodromu določena nižja reševalna in gasilska kategorija na podlagi določbe, ki omogoča razvrstitev eno kategorijo nižje zaradi manjšega števila operacij (pod 700) zrakoplovov, na podlagi katerih se kategorija običajno določa, je treba zagotoviti količino vode in zmogljivost, ki se preračunata na glede na dimenzije največjega zrakoplova za določeno kategorijo in ne na podlagi povprečne dolžine zrakoplova, kot so velja sicer.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.11, 9.2.12, 9.2.16, 9.2.17, 9.2.19.

K 8. členu (količina koncentrata za peno)

Na vsakem vozilu reševalne in gasilske službe, ki se uporablja za gašenje) mora biti na voljo količina koncentrata za peno, ki ustreza količini vode v posameznem vozilu. Pri tem se upošteva izbrana koncentracija pene. Poleg tega mora količina koncentrata zadoščati za najmanj dve polnjeni vode na vozilu.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.13, 9.2.14..

K 9. členu (rezerve sredstev za gašenje)

Poleg sredstev za gašenje, ki so na voljo na vozilih reševalne in gasilske službe, morajo biti na aerodromu na voljo rezervne količine sredstev za gašenje, s čimer se zagotovi možnost ponovnega polnjenja vozil. Na aerodromu mora biti na voljo rezervna količina vode za hitro ponovno polnjenje reševalnih in gasilskih vozil, prav tako pa rezervna količina koncentrata za peno in dodatnega sredstva za gašenje. Koncentrat za peno mora biti na voljo v dvakratniku potrebne količine koncentrata glede na zahtevano količino vode iz tabele v Prilogi 2 za posamezno kategorijo. Dodatno sredstvo za gašenje pa mora biti kot rezerva na voljo v enaki količini, kot navedeno v Prilogi 2. Pri obeh vrstah sredstev za gašenje so navedene rezervne količine zahtevane poleg tistih količin, ki morajo biti na voljo v vozilih reševalne in gasilske službe.

Kadar je mogoče pričakovati, da na aerodromu ne bo možno zagotavljati pravočasnega nadomeščanja porabljenih zalog sredstev za gašenje (npr. zaradi predvidenih daljših dobavnih rokov

ali drugih razlogov), je treba na aerodromu zagotavljati ustrezno večje rezervne količine sredstev za gašenje (koncentrata za peno in dodatnega sredstva za gašenje). Konkretno količino se določijo na podlagi ocene tveganja, ki jo po potrebi (če so takšne okoliščine pričakovane) izdelava upravljavec javnega letališča in v kateri analizira različne okoliščine in tveganja, ki vplivajo na zmožnosti učinkovitega in pravočasnega nadomeščanja zaloga sredstev za gašenje na aerodromu.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.15, 9.2.21, 9.2.22, 9.2.23, 9.2.24.

K 10. členu (število vozil reševalne in gasilske službe)

Določeno je najmanjše število vozil reševalne in gasilske službe, ki morajo biti na voljo, da bi se zagotovila učinkovita uporaba sredstev za gašenje, in sicer v odvisnosti od reševalne in gasilske kategorije aerodroma. Pri tem so mišljena namenska vozila, ki se uporabljajo za reševanje in gašenje in izpolnjujejo določene tehnične karakteristike (glej naslednji člen).

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.40

K 11. členu (lastnosti vozil reševalne in gasilske službe)

Določene so minimalne tehnične karakteristike, ki jih morajo izpolnjevati vozila reševalne in gasilske službe. Ta člen vsebinsko dopolnjuje prejšnji člen, ki določa zgolj število takšnih vozil. Tehnične specifikacije sicer niso določene kot SARP v Prilogi 14, so pa opredeljene kot priporočilo v ICAO Doc 9137.

K 12. členu (oprema za reševanje in gašenje)

Podrobneje je določena oprema za reševanje in gašenje, ki mora biti nameščena na vozilih reševalne in gasilske službe glede na reševalno in gasilsko kategorijo aerodroma. Seznam in količina opreme je navedena v Prilogi 1 k temu pravilniku. Pri tem je mišljena skupna količina opreme, ki je na voljo na aerodromu in je lahko nameščena v enem ali več vozilih reševalne in gasilske službe. Če te opreme ni mogoče namestiti ali prevažati na vozilih, namenjenih za reševanje in gašenje, je lahko za namen prevoza opreme na voljo posebno namensko vozilo.

Oprema, namenjena reševanju in gašenju mora biti vedno v brezhibnem stanju in se lahko uporablja le v ta namen in za namen usposabljanja osebja reševalne in gasilske službe.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.25

K 13. členu (posebna oprema za reševanje in gašenje na zahtevnih območjih)

Kadar so v bližnji okolici letališča večje vodne površine (morje, jezero), močvirna območja ali druge vrste zahtevnega terena (npr. gore) in priletne/odletne procedure na letališče potekajo nad takšnimi površinami, mora upravljavec javnega letališča opredeliti postopke in zagotoviti razpoložljivost posebne opreme za odzivanje v primeru nesreč na takšnih območjih. To lahko upravljavec javnega letališča zagotovi samostojno, običajno pa se ti postopki in zagotavljanje ustrezne opreme dogovorijo z drugimi pristojnimi službami, ki so na voljo na območju oziroma drugimi specializiranimi službami, ki imajo ustrezno opremo. Takšna oprema so lahko npr. reševalni čolni (v primeru reševanja iz vode), specialna terenska vozila (v primeru posebej zahtevnega terena), oprema za gorsko reševanje in podobna oprema, ki jo je treba uporabiti tam, kjer običajna vozila reševalne in gasilske službe ne morejo učinkovito posredovati.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.2 (v povezavi s SARP 9.1.14)

K 14. členu (intervencijske dostopne poti)

Člen določa, da morajo biti na aerodromu, kadar je to izvedljivo (izjema je samo v primeru takšnih značilnosti terena, ki ne dopuščajo gradnje), zagotovljene intervencijske dostopne poti, ki omogočajo dostop vozil reševalne in gasilske službe na kraj posredovanja ter doseganje krajšega odzivnega časa reševalne in gasilske službe.

Kolikor je to mogoče, je treba zagotoviti tudi dostop vozil reševalne in gasilske službe na območje zunaj območja letališča (zunaj ograje), kadar bi bilo posredovanje službe potrebno na teh območjih. Posebna pozornost mora biti namenjena območju priletnih ravnin do razdalje 1000 m od točke dotika na pragu vzletno pristajalne steze, saj to predstavlja najbolj kritično območje pri pristajanju zrakoplovov. Kadar ni mogoče zagotoviti dostopa vozil izven območja letališča, mora biti ta zagotovljen vsaj do meje območja letališča (npr. do ograje).

Ograja, ki obdaja letališče mora prav tako imeti izvedene ustrezne prehode, ki so dimenzionirani tako, da jih lahko uporablja največje vozilo reševalne in gasilske službe.

V funkciji intervencijske dostopne poti se lahko uporabljajo tudi druge servisne poti na letališču, vendar morajo biti ustrezno dimenzionirane, utrjene in se nahajati na primerni lokaciji.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.33.

K 15. členu (značilnosti in oznake intervencijskih dostopnih poti)

Člen določa osnovne tehnične zahteve, ki jih morajo izpolnjevati intervencijske dostopne poti. Načrtovane in grajene morajo biti tako, da jih lahko uporabljajo vsa vozila reševalne in gasilske službe (tudi najtežja in največja), uporabne morajo biti v vseh vremenskih pogojih (npr. primerno utrjene in vzdrževane), ustrezno utrjene, da njihova uporaba ali vremenski pojavi ne povzročajo tujih predmetov in delcev (FOD), ki bi lahko zašli na vzletno pristajalno stezo. Prav tako mora biti zagotovljena ustrezna vertikalna oddaljenost od nadzemnih ovir pri uporabi največjega oziroma najvišjega vozila.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.34, 9.2.35.

K 16. členu (postaja reševalne in gasilske službe)

Za potrebe reševalne in gasilske službe mora biti na letališču na voljo postaja reševalne in gasilske službe, ki je namenjena namestitvi vozil in osebja te službe. Lokacija postaje mora biti izbrana tako, da je z vozili reševalne in gasilske službe mogoče zagotoviti predpisan odzivni čas službe. V ta namen mora biti iz postaje zagotovljen neposreden in neoviran dostop do območja vzletno pristajalne steze (po potrebi z namenskimi intervencijskimi dostopnimi potmi ali pa preko površin na aerodromu, ki so v uporabi pri siceršnjem izvajanju operacij na aerodromu).

Kadar predpisanega odzivnega časa ni mogoče doseči iz ene (glavne) postaje, je treba na letališču zagotoviti dodatno (satelitsko) postajo ali več postaj (po potrebi). Takšna situacija se sicer običajno predvideva na večjih in kompleksnejših letališčih.

Postaja mora biti locirana zunaj območja osnove vzletno pristajalne steze (runway strip), območja vozni stez in območja ravnine omejitve ovir (obstacle limitation surface), saj bi takšna postavitve lahko predstavljala oviro in povečano tveganje na teh območjih.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.36, 9.2.37.

K 17. členu (sestavni deli postaje reševalne in gasilske službe)

Člen določa zahteve glede minimalnih prostorskih in tehničnih sestavnih delov postaje reševalne in gasilske službe, ki morajo biti zagotovljene v postaji te službe na aerodromu. Zahteva ne izhaja iz standardov in priporočil Iz Priloge 14, temveč iz Poglavja 9 dokumenta ICAO Doc 9137 (Airport Services Manual), Part 1-Rescue and Firefighting.

Postaja mora imeti najmanj garaže za vozila, bivalne in administrativne prostore za osebje službe, sisteme za komunikacijo in alarmiranje, skladiščne in druge tehnične prostore, namenjene podpori delovanju službe ter opazovalno mesto. Pri načrtovanju sestavnih delov postaje, prav tako pa lokacije, dostopnosti in drugih vidikov, mora biti v ospredju zagotavljanje učinkovitega delovanja službe na način, da ta lahko dosega čim krajši odzivni čas.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: /

K 18. členu (garaža za vozila reševalne in gasilske službe)

Določene so podrobnejše zahteve za prostore garaže vozil reševalne in gasilske službe, ki je del postaje službe. Določene so ključne zahteve glede vrat, parkirnega prostora in opreme garaže, ki so pomembne za hitro, varno in nemoteno odzivanje službe v primeru alarmiranja službe.

Posebej je določeno tudi, da mora biti območje (ploščad) pred garažo vedno prosto, kar je posebej pomembno zaradi zagotavljanja nemotenega izvoza vozil iz garaže.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: /

K 19. členu (hidrantno omrežje in rezervoarji za vodo)

Določene so zahteve glede hidrantnega omrežja, ki mora biti na voljo na letališču. To mora biti razporejeno tako, da je zagotovljena požarna varnost vseh ključnih delov na aerodromu – letališke ploščadi, potniškega terminala, hangarjev in objektov drugih služb na letališču. Predpisana je zmogljivost in tlak hidrantnega omrežja.

Poleg hidrantnega omrežja morajo biti na letališču rezervoarji za vodo, ki omogočajo vsaj dve zaporedni polnjenji vozil reševalne in gasilske službe glede na kategorijo aerodroma.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: /

K 20. členu (vadbeni poligon)

Določena je zahteva, da mora biti za potrebe izvajanja praktičnih vaj na območju letališča urejen primeren poligon. Ta mora imeti maketo letala oziroma primerno razbitino ali namensko vozilo oziroma strukturo, ki simulira letalo in omogoča izvedbo praktičnih vaj reševanja in gašenja. Prav tako morajo biti na poligonu na voljo bazeni za vžiganje goriva in urjenje gašenja požara.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: /

K 21. členu (sistem komunikacije)

Člen določa zahteve v zvezi s komunikacijskim sistemom, ki se na aerodromu uporablja za potrebe delovanja reševalne in gasilske službe, zlasti pri odzivanju v nujnih primerih. Pri tem je pomembno, da je v ta namen na aerodromu na voljo sistem komunikacij med ključnimi deležniki, ki so udeleženi v odzivanju reševalne in gasilske službe aerodroma v nujnih primerih oziroma v primeru nesreč in incidentov zrakoplovov. Kot izhaja iz ICAO priporočila, gre za komunikacijo med postajo reševalne in gasilske službe na aerodromu in enoto letališke kontrole zračnega prometa (kontrolnim stolpom). Na drugi strani pa tudi med postajo reševalne in gasilske službe ter vozili te službe, ki posredujejo na kraju nesreče. Da se zagotovi nemotena dostopnost takšne komunikacije v vsakem trenutku, se ta komunikacija zagotovi na način, ki je ločen od druge komunikacije na aerodromu (npr. z ločenim radijskim kanalom, namenjenim izključno komunikaciji reševalne in gasilske službe. Ta komunikacija se v času odzivanja v nujnih primerih snema zaradi potreb preiskovanja letalskih nesreč in incidentov. Poleg omenjenih ključnih kanalov komunikacije se v zvezi z aktivnostmi reševalne in gasilske službe zagotavlja tudi druga komunikacija, in sicer med enoto letališke kontrole zračnega prometa na in vozili reševalne in gasilske službe, medsebojna komunikacija med posameznimi vozili te službe, komunikacije med reševalno in gasilsko službo in posadko zrakoplova v sili, medsebojna komunikacija osebja reševalne in gasilske službe ter komunikacija med reševalno in gasilsko službo in drugimi službami na aerodromu in zunanjimi gasilskimi službami

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.38.

K 22. členu (alarmiranje reševalne in gasilske službe)

Določena je obveznost upravljavca javnega letališča, da zagotovi, da je na postaji reševalne in gasilske službe na aerodromu na voljo sistem za alarmiranje osebja te službe v primeru potrebe po odzivanju službe na nesreče ali incidente zrakoplovov. Sistem alarmiranja mora omogočati, da se alarmiranje (aktiviranje) reševalne in gasilske službe lahko izvede s postaje reševalne in gasilske službe (tudi z morebitnih drugih postaj službe na aerodromu, kadar ima aerodrom več kot eno postajo) ter iz enote letališke kontrole zračnega prometa.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.39.

K 23. členu (odzivni čas)

Člen določa zahteve v zvezi z odzivnim časom reševalne in gasilske službe. Pri tem je treba razlikovati med tistim odzivnim časom, ki ga mora reševalna služba obvezno dosegati in je tudi z ICAO določen kot standard, in tistim časom, za doseganje katerega si mora reševalna in gasilska služba prizadevati kot njen operativni cilj in mora svoje delovanje prilagoditi na način, da bi ta cilj lahko dosegla. Ta čas je z ICAO določen kot priporočilo, v pravilniku pa je opredeljen kot operativni cilj.

Odzivni čas je različno predpisan tudi za vozila reševalne in gasilske službe, ki se odzivajo kot prva na kraju nesreče, in vsa ostala vozila, ki prispejo na kraj nesreče za njimi. Pri tem je bistveno, da so vozila, ki prva prispejo na kraj nesreče, sposobna delovati s 50 odstotno zmogljivostjo uporabe pene za gašenje (osnovno sredstvo), kot je določena v Prilogi 2 za posamezno kategorijo aerodroma. V odvisnosti od tehničnih značilnosti vozil reševalne in gasilske službe je to lahko eno vozilo (če je samo sposobno zagotavljati vsaj 50 odstotkov zmogljivosti) ali pa je za to potrebnih več vozil. Ostala vozila, ki prispejo na kraj nesreče pa morajo (skupaj s prvimi) zagotavljati celotno predpisano količino sredstev za gašenje in zmogljivost iz Priloge 2.

Odzivni čas je po omenjenih kriterijih v prvem, drugem in petem odstavku tega člena opredeljen, kot je razvidno iz spodnje tabele:

	Odzivni čas	
	Obvezen	Operativni cilj
Vozila, ki so prva na kraju nesreče (50% zmožljivost)	< 3 min.	< 2 min.
Ostala vozila (skupaj 100% zmožljivost)	< 4 min.	< 3 min.

Odzivni časi so predpisani ob predpostavki idealnih pogojev na aerodromu, ki pomenijo del dneva med sončnim vzhodom in sončnim zahodom, dobro meteorološko vidljivost, odsotnost padavin ter odsotnost kontaminantov kot so voda, sneg ali led na manevrskih površinah in površinah, ki jih uporabljajo vozila reševalne in gasilske službe (npr. intervencijske poti). Reševalna služba mora imeti na voljo pogoje, ki omogočajo, da se predpisani odzivni časi in operativni cilji v čim večji meri dosežejo tudi v pogojih, ki niso idealni pogoji. To velja zlasti, kadar se na aerodromu izvajajo operacije pri zmanjšani vidljivosti ali pri veliki gostoti prometa na aerodromu, ki lahko ovira delovanje reševalne in gasilske službe.

Pogoji in sredstva za doseganje tega cilja so lahko specifični postopki, tehnična oprema in infrastruktura. To lahko vključuje navigacijsko opremo, nameščeno v vozilih, kot na primer:

a) sistem za izboljšanje vidljivosti za voznika (»driver enhanced vision system – DEVS) z vgrajeno navigacijsko opremo, ki uporablja satelitski navigacijski sistem in vozniku omogoča prikaz lokacije vozila ter tako služi kot pomoč pri usmerjanju na kraj nesreče;

b) sledenje z uporabo digitalne radijske podatkovne povezave, ki vozniku vozila pomaga pri določanju lokacije in usmerjanju na kraj nesreče, s čimer se zmanjšuje obremenitev voznikove komunikacije in izboljšuje situacijska ozaveščenost; in

c) izboljššan vid v pogojih slabe vidljivosti z uporabo naprave FLIR (Forward Looking Infrared) oziroma druge primerljive sodobne tehnologije za izboljššan vid v pogojih slabe vidljivosti, ki temelji na zaznavanju toplotnega sevanja namesto vidne svetlobe, da se izboljšša vidna zaznava v zadimljenem, meglenem ali temnem okolju.

Poleg tega so lahko primerne tudi druge rešitve, kot na primer obvozne dostopne ceste ter zagotavljanje navodil s strani kontrole zračnega prometa na podlagi nadzornega radarja, in uporabo sistema za preprečevanje trčenj na tleh, bodisi z opremo, nameščeno v vozilih, bodisi z uporabo nadzornega radarja kontrole zračnega prometa. Za usmerjanje vozil reševalne in gasilske službe do lokacije nesreče se na primer lahko uporabijo tudi postopki, po katerih se vozila premikajo v koloni, kontrola zračnega prometa pa usmerja le vodilno vozilo.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.26, 9.2.27, 9.2.28, 9.2.29, 9.2.30, 9.2.31.

K 24. členu (preverjanje odzivnega časa)

S prejšnjim členom je podrobneje predpisan zahtevan odzivni čas reševalne in gasilske službe. Da se zagotavlja stalna pripravljenost službe za odzivanje v skladu z zahtevami, upravljavec javnega letališča izvaja preverjanje odzivnega časa najmanj enkrat letno. Preverjanje se lahko izvede tudi na zahtevo Javne agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija), kadar ima ta informacije ali oceni, da reševalna in gasilska služba ni sposobna morebiti ni sposobna zagotavljati predpisanega odzivnega časa.

Upravljavec javnega letališča mora agencijo predhodno obvestiti o izvedbi preverjanja, naknadno pa o rezultatih preverjanja.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: /

K 25. členu (razpoložljivost in število osebja reševalne in gasilske službe)

Gasilska in reševalna služba mora imeti določeno in razpoložljivo ustrezno število osebja, ki mora biti na voljo, kadar se na aerodromu izvajajo letalske operacije ter najmanj 15 minut po odhodu zadnjega zrakoplova. Število razpoložljivega osebja mora omogočati učinkovito upravljanje vozil in opreme reševalne in gasilske službe, določene na podlagi reševalne in gasilske kategorije aerodroma v danem trenutku. Zagotovljeno mora biti upravljanje vseh razpoložljivih vozil, s polno zmožljivostjo nanašanja sredstev za gašenje in uporabe druge opreme.

Število osebja reševalne in gasilske službe ni konkretno določeno s predpisi oziroma ICAO standardi in priporočili, saj ti določajo zgolj zahtevano število vozil in opreme, ki mora biti na voljo glede na posamezno reševalno in gasilsko kategorijo. Naloga upravljavca javnega letališča pa je, da določi in zagotovi ustrezno število osebja, in sicer tako, da je zagotovljeno učinkovito (in s polno zmožljivostjo)

upravljanje vseh vozil in opreme, ki morajo biti na voljo na aerodromu. Pri tem se upošteva tudi morebitna uporaba ročnih gasilskih cevi, lestev in druge opreme, ki se običajno uporablja pri reševanju in gašenju zrakoplovov.

Za namen določitve najmanjšega potrebnega števila osebja reševalne in gasilske službe upravljavec javnega letališča izvede analizo nalog in virov (angl. task resource analysis), in sicer v skladu s smernicami iz 10. poglavja dokumenta ICAO Doc 9137, Del 1. Namen analize je ugotoviti minimalno število osebja reševalne in gasilske službe, ki je potrebno za učinkovit odziv reševalne in gasilske službe v primeru letalske nesreče. Analiza temelji na kvalitativnem pristopu, pri čemer se glede na različne operativne okoliščine in značilnosti aerodroma ter operacije, ki se na njem izvajajo, ugotovijo vse potrebne naloge reševalne in gasilske službe v primeru različnih scenarijev nesreč in incidentov. Nato se ugotovi potrebno število osebja za izvajanje teh nalog. Rezultati analize morajo biti dokumentirani v priročniku aerodroma.

Osebje reševalne in gasilske službe je lahko razporejeno tudi na druga dela na letališču, vendar to ne sme vplivati na sposobnost službe za doseganje minimalnih odzivnih časov in učinkovitost pri reševanju in gašenju. Te okoliščine se upoštevajo tudi pri izvedbi analize nalog in virov.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.43, 9.2.44

K 26. členu (oprema osebja reševalne in gasilske službe)

Določene so osnovne zahteve glede zagotavljanja opreme osebja reševalne in gasilske službe. Ta mora biti namenska in mora omogočati učinkovito izvajanje nalog reševanja in gašenja. Določene so minimalne zahteve in obseg osebne zaščitne opreme, ki vključuje najmanj čelado z vizirjem, zaščitno obleko (iz enega ali dveh delov), rokavice in zaščitno obutev (gasilski škornji). Zagotovljena mora biti tudi ustrezna dihalna oprema (avtonomni dihalni aparat), ki je namenjena delovanju v območju požara ob letalskih nesrečah in zagotavlja zaščito pred morebitnimi strupenimi snovmi, ki se izločajo ob požaru.

Podrobnejša priporočila glede lastnosti zaščitne in dihalne opreme so navedena tudi v dokumentu ICAO Doc 9137 (Airport Services Manual), Part 1-Rescue and Firefighting.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.43

K 27. členu (stalna usposobljenost osebja reševalne in gasilske službe)

Osnovne zahteve glede usposobljenosti osebja reševalne in gasilske službe so določene v Pravilniku o javnih letališčih (Uradni list RS, št. 4/26) in v Pravilniku o licenciranju letališkega strokovnega osebja (Uradni list RS, št. 103/10, 104/20, 85/24 – ZLet-1 in 4/25).

Poleg zahtev iz teh predpisov pa se s tem členom posebej določa še obveznost udeležbe osebja reševalne in gasilske službe na vajah, pri kateri se pri usposabljanju uporablja dejanski ogenj ter gašenje požarov reaktivnega goriva pod tlakom. Namesto reaktivnega goriva se lahko pri tem uporabljajo druge vrste goriv, če se za gašenje požarov pri teh gorivih uporabljajo enake tehnike gašenja kot pri reaktivnem gorivu. Te vaje morajo biti zasnovane sorazmerno z vrstami (tipi) zrakoplovov in vrsto reševalne in gasilske opreme, ki se uporablja na aerodromu. Z izvedbo tovrstnih vaj se zagotavlja stalna usposobljenost osebja reševalne in gasilske službe.

S tem členom se implementira ICAO, Priloga 14, SARP: 9.2.41

K 28. členu (pogoji, ki jih mora izpolnjevati letališko poslopje za protipožarno zaščito)

Upravljavec javnega letališča mora v skladu z 29. členom Pravilnika o javnih letališčih vzpostaviti postopke, s katerimi med drugim prepove kajenje na območju premikanja in drugih operativnih območjih aerodroma. Za učinkovito zagotavljanje te prepovedi ta člen določa, da morajo biti napisi oziroma znaki za prepoved kajenja nameščeni tudi v letališkem poslopju, in sicer na vseh izhodih, prek katerih potniki prehajajo na letališko ploščad. To je posebej pomembno, ker potniki (za razliko od zaposlenih na letališču) niso posebej seznanjeni s pravili in postopki, ki jih upravljavec javnega letališča opredeli v priročniku aerodroma, po drugih predpisih pa kajenje na prostem (kar je tudi letališka ploščad) ni izrecno prepovedano. S posebnimi oznakami za prepoved kajenja na izhodih iz letališkega poslopja na letališko ploščad se tako posebej zagotavlja obveščanje potnikov o prepovedi kajenja na letališki ploščadi.

Določeno je tudi, da morajo biti v letališkem posloplju na vidnih mestih nameščeni napisi oziroma oznake s telefonsko številko reševalne in gasilske službe na aerodromu (lahko je to tudi splošna številka 112, če postopki komunikacije ob klicu na to številko zagotavljajo obveščenost reševalne in gasilske službe na aerodromu). Telefonska številka se lahko objavi skupaj z informacijami o požarnem redu, ki morajo biti objavljene v skladu s predpisom, ki ureja požarni red.

K 29. členu (pogoji, ki jih morajo izpolnjevati vozila in oprema za zemeljsko oskrbo)

Vsako motorno vozilo in druga oprema, ki se uporablja za zemeljsko oskrbo zrakoplovov (npr. agregati, nakladalne ploščadi, potniške stopnice in druga posebna oprema) morajo imeti nameščen gasilni aparat s 3 do 6 kg suhega prahu. To omogoča vsaj začetno gašenje požarov na vozilih, saj se ta vozila in oprema pri izvajanju nalog nahajajo v neposredni bližini zrakoplovov.

K 30. členu (varnostni ukrepi pri oskrbi zrakoplova z gorivom)

Pravilnik o javnih letališčih v okviru zahtev glede službe za upravljanje ploščadi (61. člen) določa, da mora upravljavec javnega letališča vzpostaviti postopke za izvajanje oskrbe zrakoplovov z gorivom, pri čemer določa zahteve, ki jih morajo ti postopki vključevati. Ta pravilnik pa določa še nekatera dodatna načela, ki se osredotočajo na zagotavljanje požarne varnosti in morajo biti poleg načel iz 61. člena Pravilnika o javnih letališčih, upoštevana pri pripravi teh postopkov.

V primerjavi s prejšnjo ureditvijo se ne določajo več absolutna pravila za izvajanje oskrbe z gorivom, ampak se v skladu s konceptom upravljanja letalske varnosti določajo načela, ki naj jih upošteva upravljavec javnega letališča pri pripravi postopkov za oskrbo z gorivom. Ti postopki se namreč natančneje opredelijo v priročniku aerodroma, pri čemer se upoštevajo značilnosti aerodroma in operacij ter ocenjeno tveganje. Predpis tako zagotavlja le okvir oziroma osnovne standarde, medtem ko je oblikovanje natančnejših pravil prepuščeno upravljavcu javnega letališča. Tak koncept urejanja se sicer pogosto uporablja na številnih področjih letalstva na ravni urejanja EU (EASA).

Oskrba z gorivom vključuje tako polnjenje kot praznjenje goriva, saj tako ICAO kot EASA med njima ne razlikujeta. Praznjenje goriva ob prisotnosti potnikov ni več prepovedano v absolutnem smislu, ampak se izvajanje teh operacij ureja v okviru postopkov, določenih v priročniku aerodroma, pri čemer je ključno upravljanje varnosti na podlagi tveganja.

Poleg splošnih varnostnih ukrepov se v priročniku aerodroma določijo tudi posebni ukrepi, za primere, kadar so pri oskrbi zrakoplova z gorivom prisotni potniki, in sicer kadar se ti nahajajo v zrakoplovu ali pa se vkrcavajo ali izkrcavajo. Ti ukrepi se nanašajo na zagotavljanje varstva pred požarom in možnosti nemotene evakuacije potnikov v primeru incidenta. Določena so načela, ki jih upravljavec javnega letališča upošteva pri pripravi postopkov.

K 31. členu (prenehanje veljavnosti)

Določeno je prenehanje veljavnosti Pravilnika o reševalni in gasilski službi na javnem letališču (Uradni list RS, št. 42/00 in 18/01 – ZLet), ki ga ta pravilnik nadomešča.

K 32. členu (začetek veljavnosti)

Določeno je, da se ta pravilnik začne uporabljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.